

ปัญหา การสนับสนุนการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะในการสนับสนุน การเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาด ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ธัญนันท์ เพชรรัชช์¹ เอกรินทร์ สังข์ทอง²

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์^{1 2}

Thanyanun3839@gmail.com¹

Received 28 Jun 2022

Revised 25 Sep 2022

Accepted 25 Oct 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี 2. เพื่อศึกษาการสนับสนุนการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี และ 3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการสนับสนุนการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาส 4 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการและครูรวมทั้งหมดจำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ในการเก็บข้อมูลวิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลตามทฤษฎีฐานราก การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวอิงหลักการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย ซึ่งอาศัยข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เลือกมาตามระเบียบวิธี แล้วจึงทำการวิเคราะห์หาข้อสรุป หรือคำอธิบายเชิงทฤษฎีจากลักษณะหรือบริบทโดยทั่วไปไปสู่ข้อสรุป เกี่ยวกับปรากฏการณ์นั้น ๆ

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ปัญหาด้านครอบครัว ที่ขาดเงินทุนสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์การเรียนรู้ ขาดเงินทุนจัดหาสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่มีคุณภาพ ขาดความรู้ความสามารถในการสนับสนุนการเรียนรู้ที่บ้าน และขาดผู้ปกครองดูแลอย่างใกล้ชิด ปัญหาด้านผู้เรียน ที่ขาดความสามารถทางเทคโนโลยีในการเข้าถึงบทเรียน การขาดความสนใจใฝ่เรียนรู้ การผันตัวเป็นแรงงาน การเสพติดการใช้โทรศัพท์มือถือ ตลอดจนเกิดภาวะความรู้ถดถอย และ ปัญหาครูผู้สอนขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสอนออนไลน์ การสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น การเพิ่มงบประมาณสนับสนุนโครงการ การจัดการหนุนเสริมการเรียนรู้ และการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก และข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ด้านนโยบายการศึกษา ด้านครูผู้สอนที่จะต้องปรับกลยุทธ์ในการสอน ด้านงบประมาณ ทั้งการสนับสนุนทุนการศึกษาและการเพิ่มเงินงบประมาณโครงการในโรงเรียน และ ด้านการสนับสนุนอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนแบบออนไลน์

คำสำคัญ : ปัญหาการจัดการเรียนรู้, การสนับสนุนการเรียนรู้, ข้อเสนอแนะการสนับสนุนการเรียนรู้
โรงเรียนขยายโอกาส, โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

เน้นความเป็นวิจัย ปรัชญาของความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

Problems, Learning Supports and Supports Suggestions Learning of Educational Opportunity Expansion Schools, Dinsorsee Creative Group During The Coronavirus Pandemic

Thanyanun Phetrak¹ Ekarin Sangthong²

Educational Administration Faculty of Education, Prince of Songkla University

Thanyanun3839@gmail.com¹

Abstract

This study is a qualitative study with the objectives. 1) To study learning management problems of opportunity expands school, Dinsor see creative group, during the Coronavirus 2019 epidemic. 2) To study learning support of opportunity expands school, Dinsor see creative group, during the Coronavirus 2019 epidemic. 3) To study suggestion of learning support of opportunity expansion school, Dinsor see creative group, during the Coronavirus 2019 epidemic. There are 4 opportunity expansions schools with 12 key informants, including executives, academic supervisors and teachers, obtained through specific choices. Using semi-structured interviews. Collecting research data by using fundamental theory data analysis techniques and drawing conclusions from the issues presented according to the research purpose. including executives, academic supervisors and teachers, were selected by using a semi-structured interview to collect research data, using fundamental theory analysis techniques. The analysis is based on inductive data analysis based on data from key informants selected according to the methodology and then analyzed it. Conclusions or theoretical explanations from general characteristics or context to conclusions about the phenomenon.

The research found that there were problems with family management side, lack of funding for learning tools, lack of funding for quality Internet transmissions, lack of knowledge, and lack of close supervision of parents. About the problem with learner side, lack of technological ability to access lessons, lack of interest in learning transferring to workforce, addiction to cell phones, results to be decline in knowledge and the lack of technological skills in teaching online. Learning support are flexibly learning management, increased budget for projects including external support from other organizations Suggestions for learning management

is educational policy; teachers should adjust their teaching strategies in terms of budget, scholarship support and budget increase in school projects, including online teaching materials.

Keywords: Learning management problems, learning support, learning support suggestion, opportunity expansion school, Coronavirus infection disease 2019

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด 2019 ที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาทั่วโลก โดยในช่วงต้นเดือนเมษายน 2563 คณะรัฐมนตรีของไทยมีมติเห็นชอบให้เลื่อนวันเปิดเทอมภาคเรียนที่ 1 ไปเป็นวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ประเทศไทยจึงมีโอกาสดับบทเรียนจากต่างประเทศเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการระบาด (Wanichanan, 2020) ในระยะแรกได้มีการผ่อนผันการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา เพื่อจัดการศึกษารูปแบบการเรียนการสอน ให้มีการดำเนินการทั้งแบบผ่าน DLTV ออนไลน์ และออฟไลน์ในชั้นเรียนซึ่งจะใช้วิธีผสมผสานหรืออาจจะเป็นการเรียนรู้อันที่บ้านกับครอบครัวอย่าง Home School ตามความเหมาะสม เพื่อให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนต่อไปได้ โดยในมุมมองของรูปแบบการเรียนการสอนหลังโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พร้อมกับเตรียมมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เรียนได้รับผลกระทบจากรูปแบบการเรียนที่เปลี่ยนไป จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด- 19 การปิดสถาบันการศึกษาในเวลาต่อมาจนกลายเป็นสาเหตุให้นักเรียนจำนวนกว่า 1.5 พันล้านคน หรือมากกว่า 90% ของนักเรียนทั้งหมดในโลกได้รับผลกระทบในกระบวนการเรียนรู้ (Wongyai & Patphol, 2020) ถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการในประเทศไทยได้ประกาศจัดการศึกษา 5 รูปแบบ ในช่วงของการแพร่ระบาดนี้ อันได้แก่ การเรียนแบบ On-Air ผ่านระบบมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม หรือ DLTV การเรียนแบบ On-Line ครูผู้สอนทำการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การเรียนแบบ On-Demand ผ่านระบบแอปพลิเคชันและการเรียนแบบ On- Hand ครูผู้สอนเดินทางไปแจกเอกสารใบงานให้กับนักเรียนที่บ้าน แต่ก็ยังไม่สามารถตอบโจทย์การเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคลได้ ยกตัวอย่างเช่น ผลการสำรวจของนักเรียนโรงเรียนบ้านปลาตาว มีเพียงแค่ 20% เท่านั้นที่พร้อมสำหรับการเรียนออนไลน์ ส่วน 80% พบว่าไม่สามารถเข้าถึงการเรียนออนไลน์ได้ โดยมีเหตุผลเช่น ไม่มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ต ไม่สามารถใช้บริการอินเทอร์เน็ตสำหรับเรียนออนไลน์ได้ และบางส่วนพ่อแม่ไม่รู้หนังสือ นอกเหนือจากตัวอย่างผลสำรวจความพร้อมของโรงเรียนบ้านปลาตาวแล้ว ยังมีงานวิจัยมากมายพบว่าสิ่งที่เด็ก ๆ กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันนี้ ทำให้เด็ก ๆ ในประเทศไทยเกิด ภาวะความรู้ถดถอย (Seribut, 2021) สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสขนาดกลางกลุ่มดินสอสี ซึ่งมีนักเรียนคณะ 3 ช่วงชั้น และมีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่ยากจน ถึงยากจนพิเศษ ผู้ปกครองต่างขาดความพร้อมในการเรียนทุกรูปแบบ ทั้งยังต้องการความช่วยเหลือสนับสนุน เครื่องมือการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น การใช้วิธีดังกล่าวทำให้เด็กบางกลุ่มโดยเฉพาะเด็กในครอบครัวที่มีฐานะ

ยากจนเสียเปรียบ เพราะไม่มีอุปกรณ์ดิจิทัลที่บ้าน นอกจากนี้ การเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เด็กจำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่ การเรียนที่บ้านจึงเป็นการผลักภาระให้ผู้ปกครอง อาจทำให้เหลื่อมล้ำทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้นหากผู้ปกครองไม่มีความพร้อมในการช่วยเหลือบุตรหลานของตนในการเรียน (Wanichanan, 2020) ซึ่งนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสมีความหลากหลายทางครอบครัว เช่น พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว อาศัยอยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยาย ทวด และเป็นนักเรียนที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อในโรงเรียนดีระดับต่าง ๆ และในสถานการณ์ปกตินักเรียนก็มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่สูงนัก และยังคงด้วยนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ในทักษะด้านวิชาการนั้นว่าอยู่ในระดับปานกลาง-ต่ำ จากประสบการณ์ที่ในปัจจุบันผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการที่สถานศึกษาต้องสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งหากโรงเรียนให้ความสำคัญก็จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น ทั้งนี้การสนับสนุนการเรียนรู้ก็จะช่วยแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยเฉพาะในโรงเรียนขยายโอกาส ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ขาดโอกาสในการเรียนรู้ ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนอยู่ในกลุ่มของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี จึงเห็นความสำคัญที่จะมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการสนับสนุนการเรียนรู้ รวมถึงศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนรู้และข้อเสนอแนะการสนับสนุนการเรียนรู้ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยในระหว่างทำการวิจัยมีข้อจำกัดด้านความเสี่ยงในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การสัมภาษณ์ออนไลน์หลายครอบครัวไม่สะดวก และการสัมภาษณ์ในพื้นที่ก็เป็นการกระจายความเสี่ยง ผู้วิจัยจึงเน้นเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการ และครูในโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้ใกล้ชิดกับนักเรียน ผู้ปกครอง ที่ตนเองรับผิดชอบและมีความสะดวกให้ข้อมูลทั้งแบบออนไลน์และออนไลน์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี
2. เพื่อศึกษาการสนับสนุนการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการสนับสนุนการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กรณีศึกษาเป็นโรงเรียนขยายโอกาส 4 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน ตัวแทนครูผู้สอน

เน้นความเป็นจริง ปรัชญาของความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งหมดจำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ในการเก็บข้อมูลวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ตามทฤษฎีฐานราก (Grounded theory technique) (Glaser, 1992) และสร้างข้อสรุปจากประเด็นที่นำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Sangthong, 2009)

การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposeful selection) (Photsita, 2008) ซึ่งเป็นการเลือกโดยมีเหตุผลเฉพาะโดยคำนึงถึงประสบการณ์หรือประเด็นอื่น ๆ ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญการเลือกแบบเจาะจงเป็นการเลือกอย่างตั้งใจ (Sangthong, 2009) ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญที่เหมาะสมที่สุดจากผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถให้ข้อมูลในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างละเอียดและลึกซึ้งที่สุด เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีคุณสมบัติอยู่ภายใต้กรอบของการวิจัย (Sangthong, 2009) สำหรับการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

เกณฑ์การเลือกโรงเรียน เลือกโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายดินสอสีซึ่งเป็นเครือข่ายที่มีโรงเรียนขยายโอกาส 4 โรงเรียน เป็นกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสที่มีจำนวนมากที่สุด ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

เกณฑ์การเลือกบุคคล

1. เป็นบุคคลที่ให้ข้อมูลสำคัญดำรงตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ปี
2. เป็นบุคคลที่ให้ข้อมูลสำคัญดำรงตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายวิชาการไม่น้อยกว่า 2 ปี
3. เป็นบุคคลให้ข้อมูลสำคัญดำรงตำแหน่ง ครูผู้สอน
4. บุคคลดังกล่าวมีเจตจำนงในการเข้าร่วมการวิจัยด้วยความสมัครใจและให้ความร่วมมือในการให้ความร่วมมือให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview protocol) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกของการสัมภาษณ์ (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ปัญหาและการสนับสนุนการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะการสนับสนุนการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยอาศัยการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของประเด็นคำถามกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2. เครื่องมือสื่อสาร ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ โดยการสัมภาษณ์จะเก็บข้อมูลในรูปของการบันทึกเสียงหรือวิดีโอ เพื่อนำไปถอดเทป คัดลอก เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป เนื่องจากในการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลประกอบการวิจัยในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การสัมภาษณ์ ผู้วิจัย

สัมภาษณ์ผ่านแอปพลิเคชัน Google Meet , Zoom Meeting หรือ On-site ตามความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Credibility) ที่ศึกษาโดยเฉพาะ ข้อมูลที่เก็บจากการวิจัยและกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลวิธีตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพดังนี้

1. ผู้วิจัยใช้เวลาที่เหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ศึกษา (Prolonged engagement in the field) กล่าวคือ มีการติดต่อประสานงานอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ เพื่อทำความคุ้นเคย และเพื่อรู้จักผู้ให้ข้อมูลสำคัญก่อนทำการวิจัย ในขณะที่ทำการสัมภาษณ์นั้นจะใช้เวลาที่เพียงพอ ทั้งนี้รวมถึงการศึกษาประวัติขององค์กร วัฒนธรรมองค์กร หรือการสร้าง ความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อประโยชน์ในการได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและการสร้างความไว้วางใจในการให้ข้อมูลสำคัญต่อการวิจัย

2. ผู้วิจัยสร้างความน่าเชื่อถือของการวิจัยโดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยใช้วิธีการดังนี้

- 1) ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้รู้/ ผู้เชี่ยวชาญหลายกลุ่มในประเด็นนั้น ๆ (Photsita, 2008)
- 2) ผู้วิจัยมีการสังเกตอย่างจริงจัง การถ่ายทอด เล่า ของผู้ให้ข้อมูล
- 3) ผู้วิจัยมีการตรวจสอบระหว่างเพื่อนร่วมวิจัย เพื่อดูความแจ่มแจ้งและพัฒนาของความเข้าใจ (Buason, 2012)

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลาย (Triangulation of data collection) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลายจะช่วยให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ซึ่งในที่นี้มีการเก็บข้อมูลโดย

- 1) การสัมภาษณ์
- 2) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม
- 3) ใช้เอกสารทางราชการขององค์การประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

4. ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูล (Member checking) โดยให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ร่วมตรวจสอบข้อมูล หรือบทสัมภาษณ์ นอกจากนี้สมาชิกในกลุ่มการวิจัย และนักวิจัยจะช่วยตรวจสอบข้อมูลอีกครั้งเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ

5. ผู้วิจัยใช้หลักการสร้างสายสัมพันธ์ที่ดี (Rapport) การสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตั้งแต่กระบวนการแรกเริ่มของการวิจัย โดยการประสานงานชี้แจงวัตถุประสงค์ และความสำคัญของการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเข้าเยี่ยมชมองค์กรภายใต้มาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 2019 อย่างเคร่งครัด เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัย ให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความคุ้นเคย และไว้วางใจนักวิจัย การสร้างสายสัมพันธ์จะช่วยให้นักวิจัยได้ข้อมูลที่แท้จริงและน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้มอบของที่ระลึกเพื่อ

แสดงความขอบคุณสำหรับการเสียสละเวลาของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยดังกล่าวนี้ด้วย ซึ่งจะเป็นการช่วยสร้างมิตรไมตรีและการแสดงออกถึงการมีน้ำใจต่อกัน

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นการแบบสัมภาษณ์ชนิดแบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิดให้ข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบและสร้างขึ้นมาเอง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดแบบกึ่งโครงสร้าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้ารายละเอียดเนื้อหาจากเอกสาร ตำรา วารสาร บทความต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เกี่ยวกับการสนับสนุนการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดโครงสร้างและรายละเอียดของเนื้อหาแบบสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของเครื่องมือในการสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อศึกษาการสนับสนุนการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาแล้วเสร็จแล้วเรียบร้อยแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบการใช้ภาษาข้อความคำถามความถูกต้องสมบูรณ์ความเหมาะสมและความสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

4. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาแล้วไปปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์และครอบคลุมในทุกประเด็นตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

5. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาใหม่หลังจากผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาตรวจสอบแล้วนั้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการสัมภาษณ์อีกครั้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเอง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอหนังสืออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย(สัมภาษณ์) และดำเนินการส่งต่อไปยังผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์ให้แก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญล่วงหน้า 1 สัปดาห์ และแบบยินยอมการเข้าร่วมการวิจัย

3. เมื่อได้แบบยินยอมการให้ข้อมูลตอบรับกลับมา ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) ใช้เวลา ท่านละ 1.30 ถึง 2 ชั่วโมง โดยผ่านแอปพลิเคชัน Google Meet ,

Zoom Meeting หรือ On-site ตามความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามที่ระบุมาในแบบตอบรับการเข้าร่วมวิจัย

4. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้ทั้งหมดและนำข้อมูลที่ได้ไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับถัดไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างทฤษฎีจากข้อมูล (Grounded theory techniques) (Sangthong, 2009) เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวเริ่มต้นจากการเก็บและรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ จัดแยกประเภทข้อมูล เพื่อวิเคราะห์หารูปแบบ (Patterns) หรือใจความหลัก (Themes) ก่อนที่จะมีการสร้างสมมติฐานและกรอบแนวคิดสำหรับคำอธิบายปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ที่ศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวอิงหลักการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Inductive approach) ซึ่งอาศัยข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เลือกมาตามระเบียบวิธี แล้วจึงทำการวิเคราะห์หาข้อสรุป (Generalization) หรือคำอธิบายเชิงทฤษฎีจากลักษณะหรือบริบทโดยทั่วไป (a particular context) ไปสู่ข้อสรุป (to a conclusion) เกี่ยวกับปรากฏการณ์นั้น ๆ ซึ่งผู้วิจัยมีกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูล 9 ขั้นตอนดังนี้ (Sangthong, 2009)

1.ถอดเทปบทสัมภาษณ์ (Transcribing interviews) คำต่อคำจากบทสัมภาษณ์ทั้งหมด 12 บทสัมภาษณ์และบันทึกบทสัมภาษณ์ในไฟล์เอกสารด้วยโปรแกรม Microsoft word

2.จัดเก็บบทสัมภาษณ์ที่ถอดเทปแล้วลงในแฟ้มเอกสาร (Filing transcription) ที่ผู้วิจัยได้เตรียมไว้ทั้งใน 4 โรงเรียนกรณีศึกษาเพื่อรอการตรวจสอบข้อมูลที่ถูกต้องอีกครั้ง

3.ตรวจสอบบทสัมภาษณ์อีกครั้ง (Rechecking transcriptions) เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์

4.จัดแยกประเภทของข้อมูล (Categorizing data) ตามโรงเรียนที่ทำการสัมภาษณ์

5.เริ่มดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการสร้างทฤษฎีจากข้อมูลกล่าวคือเริ่มต้นด้วยการใส่รหัส (open-coding) และตามด้วยการให้รหัสตามแนวคิดที่สัมพันธ์กัน (Theoretical coding) โดยกระทำสลับไปมาในแต่ละบรรทัด ย่อหน้า และแต่ละหน้าของบทสัมภาษณ์โดยอาศัยหลักการสุ่มทางทฤษฎี (Theoretical sampling) ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

6.วิเคราะห์หารูปแบบและใจความหลักของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Identifying patterns and themes) ทั้ง 4 โรงเรียน โดยใช้วิธีเปรียบเทียบความเหมือนและความต่าง (Constant comparative techniques) ของข้อมูลในแต่ละบทสัมภาษณ์ ทำการเปรียบเทียบข้อมูลในโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดิสสนี โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบแบบสลับไปสลับมา (To-and-fro process) เพื่อศึกษาความเหมือนและความต่างของข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปประเด็นของการสร้างกรอบแนวคิดหลัก

7.สร้างกรอบแนวคิดหลัก (Framing main themes) จากการวิเคราะห์ข้อมูลของบทสัมภาษณ์ รวมถึงเอกสารทางราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นตัวตั้ง

8.ตรวจสอบและสะท้อนคิดการวิเคราะห์ข้อมูล (Rechecking and reflecting data analysis) จากบทสัมภาษณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้องอีกครั้งแบบกลับไปกลับมาเพื่อให้มั่นใจว่ากรอบแนวคิดนั้น ๆ มีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ทำกรวิเคราะห์โดยพิจารณาจากความอิ่มตัวของข้อมูล (Saturated data)

9.ยืนยันการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสุดท้าย (Confirming final data analysis) เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุปของข้อค้นพบจากการวิจัย

การรักษาความลับของข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยใช้ชื่อที่สมมติ (Pseudonym) ขึ้นกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกคนที่เข้าร่วมให้ข้อมูลในงานวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันความลับหรือข้อคิดเห็นส่วนบุคคลซึ่งอาจกระทบต่อการปฏิบัติงานหรือหน่วยงาน การรักษาความลับของข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญถือได้ว่าเป็นจรรยาบรรณที่นักวิจัยเชิงคุณภาพต้องตระหนัก (Sangthong, 2009) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ใช้ข้อมูลเท่านั้น ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบในแฟ้มเก็บข้อมูลทั้งนี้การใช้ชื่อเรียกจะมีการเรียงลำดับอย่างมีระบบ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1: เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มดินสอสีประสบกับปัญหาในการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ใน 3 มิติ ด้วยกัน ได้แก่

1) ปัญหาด้านครอบครัวของผู้เรียน ซึ่งประเด็นหลักของปัญหานี้คือวิกฤตเศรษฐกิจที่กระทบครอบครัวของผู้เรียนทำให้ไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอที่จะสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนออนไลน์ให้กับบุตรหลาน

2) ปัญหาด้านผู้เรียน ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัญหาด้านครอบครัวที่ทำให้นักเรียนขาดความพร้อมที่จะเรียนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาด นักเรียนบางคนต้องออกหางานทำเพื่อช่วยครอบครัว กลายเป็นแรงงานถาวรไม่มียากกลับมาเรียนอีก บางคนเมื่อไม่มีอุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์ก็เกิดภาวะความรู้ดถอย เกิดความเคยชินที่ไม่ได้เรียน และไม่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาในโรงเรียนเมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คลี่คลายลง

3) ปัญหาด้านครูผู้สอนที่ยังขาดความรู้ความสามารถในการสอนออนไลน์ทำให้นักเรียนบางคนที่มีความพร้อมที่จะเรียนออนไลน์ รวมถึงทักษะการสร้างใบงานแบบ On-hand ที่ยังไม่หลากหลายไม่สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้เรียนให้ทำใบงานส่งตามกำหนดได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 : เพื่อศึกษาการสนับสนุนการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มดินสอสี มีการสนับสนุนการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ที่มีทั้งการปรับรูปแบบการเรียนรู้ไปถึงการวัดและประเมินผลที่มีความยืดหยุ่น เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้เรียน มีการสนับสนุนเพิ่มงบประมาณโครงการที่เกี่ยวข้อง ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปโดยสะดวก โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวกับสุขอนามัยในโรงเรียน รวมถึงการจัดหางบประมาณเพิ่มเติมในกองทุนต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้อย่างเต็มประสิทธิภาพ อีกทั้งยังได้มีการจัดการหนุนเสริมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยความเห็นชอบของผู้บริหารสถานศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาส ยังได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากองค์กรภายนอกที่เป็นทั้งสายงานบังคับบัญชา และหน่วยงานใกล้ชิดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและให้การช่วยเหลือส่งเสริมการเรียนการสอนในช่วงแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้สามารถดำเนินไปได้ด้วยดี นับได้ว่าการสนับสนุนการเรียนรู้ในด้านของการจัดการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 : เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการสนับสนุนการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี มีข้อเสนอแนะที่เล็งเห็นว่าจะเป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้มีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนมากขึ้น ตั้งแต่การเอื้อประโยชน์ของนโยบายการศึกษา ที่จะต้องวางรูปแบบให้เหมาะสมกับความหลากหลายของผู้เรียน การสนับสนุนครูผู้เป็นกำลังสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน อีกทั้งในด้านของครูผู้สอน ที่จะต้องเพิ่มกลยุทธ์ในการสอนให้มีความแปลกใหม่และสร้างสรรค์ สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้เข้ามาอยู่ในห้องเรียนได้อย่างมีความสุขและเพลิดเพลินไปกับการเรียนรู้ เหนือสิ่งอื่นใด คือ การสนับสนุนด้านงบประมาณ ทั้งทางตรงและทางอ้อม หมายถึง การจะสนับสนุนเป็นเงินทุนให้นักเรียนโดยตรง ก็ย่อมที่จะสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ หรือจะเป็นการเพิ่มงบประมาณโครงการให้กับโรงเรียน ก็จะเป็นต้นทุนในการสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นลำดับต่อไป ทั้งนี้ยังมีความประสงค์ที่จะให้การสนับสนุนอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเรียนรู้ให้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นการลดช่องว่างในการเข้าถึงการเรียนออนไลน์ของผู้เรียนทุกคน

สรุปและอภิปรายผล

ปัญหาการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019) ของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี

เน้นความเป็นวัฏจักรของความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

ผลจากการวิจัย พบว่า โรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี ประสบกับปัญหาในการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ใน 3 มิติ ด้วยกัน ได้แก่ ปัญหาด้านครอบครัว ซึ่งประเด็นหลักของปัญหานี้ คือ วิกฤตเศรษฐกิจที่กระทบครอบครัวของผู้เรียน ทำให้ไม่สามารถที่จะมีเงินบริหารจัดการอุปกรณ์การเรียนรู้ ขาดเงินทุนซื้อสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่มีคุณภาพ ขาดความสามารถในการสนับสนุนการเรียนรู้ อีกทั้งผู้ปกครองไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลนักเรียนเท่าที่ควร

ผลการวิจัยที่ปรากฏ อาจจะเป็นเพราะว่า พื้นฐานเดิมทางเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี มีความยากจน ถึงยากจนพิเศษอยู่แล้ว เมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ก็ยิ่งทำให้ผู้ปกครองมีงานทำน้อยลง รายได้ลดลง ต้องออกหางานใหม่เพิ่มขึ้นเพื่อมีเงินใช้สอยในชีวิตประจำวัน ทำให้ไม่สามารถกำกับดูแลการเข้าเรียนของนักเรียนได้ตลอด และไม่มีเงินทุนที่จะสนับสนุนอุปกรณ์ เพราะมีค่าใช้จ่ายที่แบกรับตรงหน้าจำนวนมากโดยเฉพาะเรื่องของปากท้องรายวัน (Phromwong, 2021) อธิบายว่า เนื่องจากบางครอบครัว ผู้ปกครองอาจจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสจนต้องออกจากงาน หรือจำเป็นต้องย้ายถิ่นฐานกลับภูมิลำเนา ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถเรียนได้ ปัญหาเงินงบประมาณที่จะต้องนำมาจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งก่อให้เกิดการเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ในขณะที่ (Onsaphio & Nonthachai, 2021) กล่าวว่า ปัญหาของการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากงบประมาณที่ให้สถานศึกษายังไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ที่แท้จริง รวมถึงปัญหาของผู้ปกครองที่ยังไม่มีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

ทั้งนี้ผลการวิจัยยังพบ ปัญหาด้านผู้เรียน ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัญหาด้านครอบครัวที่ทำให้นักเรียนขาดความพร้อมที่จะเรียนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาด ด้วยขาดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เกิดปัญหาไม่สนใจในการเรียน On-line นิ่งเฉยการทำใบงาน On-hand ขาดเรียนบ่อยเมื่อเปิดเรียน On-site ผันตัวเองเป็นแรงงานรับจ้างในเวลาเรียน จนบางคนกลายเป็นแรงงานถาวร อีกทั้งเกิดภาวะความรู้ถดถอย

ผลการวิจัยที่ปรากฏ อาจจะเป็นเพราะว่า นักเรียนรู้บริบทของโรงเรียนขยายโอกาสดี ที่ระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียนมีความเข้มแข็ง คณะครูพร้อมที่จะให้โอกาสทุกคนจบการศึกษาเมื่อไม่ได้เรียนออนไลน์ ครูยอมทบทวนเนื้อหาให้เมื่อเปิดเรียนในชั้นเรียนปกติ และหากนักเรียนขาดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ก็ยังลดความพยายามที่จะเข้าเรียน (Ozudogru & Ozudogru, 2017) ระบุว่านักเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตระหว่างการสอบ ไม่สามารถมีสมาธิ ไม่คุ้นเคยกับวิธีการต่าง ๆ นอกจากนี้นักเรียนส่วนใหญ่มีเป้าหมายการศึกษาในระยะสั้น และด้วยเงินทุนครอบครัวมีน้อย นักเรียนก็มักจะพยายามเรียนให้จบการศึกษาภาคบังคับเท่านั้น หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก็มักจะสมัครงานใช้แรงงานยึดถือเป็นอาชีพ (Thongliymnak, 2020) ยังเห็นเสริมด้วยว่า การปิดเรียนยังซ้ำเติมปัญหาเรื่องการอ่านออกเขียนได้ที่มียูเดิมของระบบการศึกษา

เน้นความเป็นวัฏจักรของความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

ไทย และทำให้เด็กนอกระบบมีโอกาสหลุดออกจากระบบการศึกษามากขึ้นด้วย ทั้งนี้ (Thonghattha, 2021) พบว่า ปัญหาที่ครูพบในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์คือ ปัญหาด้านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สัญญาณอินเทอร์เน็ตและโปรแกรมที่ใช้สำหรับการเรียนแบบออนไลน์ถูกพบมากที่สุด ปัญหาทางด้านการเงิน ปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียน เช่น การบริหารจัดการเวลาและความรับผิดชอบต่อนตนเองของนักเรียน นอกจากนั้นปัญหาด้านครอบครัวยังทำให้นักเรียนบางส่วนต้องทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระครอบครัวขณะอยู่บ้าน ในขณะที่ยังเกิดปัญหาความรู้ถดถอย ในหนึ่งปีส่งผลให้เด็กเกิดภาวะความถดถอยในการเรียนรู้ทั้งด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ (Chitradap, 2020) ทั้งนี้ผลวิจัยยังพบ ปัญหาด้านครูผู้สอน ที่ยังขาดความรู้ความสามารถในการสอนออนไลน์ ก้าวไม่ทันเทคโนโลยี ผลการวิจัยที่ปรากฏ อาจจะเป็นเพราะว่า ความหยุดนิ่งในการพัฒนา เพราะไม่มีใครเคยคิดว่า ในโลกนี้จะเกิดโรคระบาดใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อจัดการการเรียนรู้ได้ถึงขนาดนี้ (Davis, Gough, & Taylor, 2019) ระบุว่าอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนในการเรียนรู้ออนไลน์นั้นเกี่ยวกับการสร้างความคาดหวัง การให้ข้อเสนอแนะและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ผู้สอนส่วนใหญ่เริ่มทดลองด้วยวิธีการใหม่ เนื่องจากไม่มีโอกาสสอนด้วยเทคโนโลยีที่ใช้ในการศึกษาทางไกลก่อนเกิดโรคระบาด ในขณะที่ (Bravata, Jonathan, Neeraj, & Christopher, 2021) พบว่าในงานวิจัยของพวกเขาว่าอาจารย์คุ้นเคยกับวิธีการสอนแบบเดิมและการขาดความเชี่ยวชาญด้านการออกแบบการสอนสำหรับวิธีการใหม่ ๆ และการขาดความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีเป็นอุปสรรคต่อการบูรณาการทางเทคโนโลยีของพวกเขา

การสนับสนุนการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี

ผลจากการวิจัย พบว่า โรงเรียนขยายโอกาสกลุ่มดินสอสี มีการสนับสนุนการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ที่มีทั้งการปรับรูปแบบการเรียนรู้ไปถึงการวัดและประเมินผลที่มีความยืดหยุ่น เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้เรียน (Cheewakasemsuk, 2021) ระบุว่า ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การสื่อสารแบบออนไลน์ และความยืดหยุ่นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ปลอดภัยจากการระบาดของเชื้อโควิด-19 มีการสนับสนุนเพิ่มงบประมาณโครงการที่เกี่ยวข้อง ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปโดยสะดวก โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวกับสุขอนามัยในโรงเรียน รวมถึงการจัดหางบประมาณเพิ่มเติมในกองทุนต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้อย่างเต็มประสิทธิภาพ อีกทั้งยังได้มีการจัดการหนุนเสริมการเรียนรู้ให้ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยความเห็นชอบของผู้บริหารสถานศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาส ยังได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากองค์กรภายนอกที่เป็นทั้งสายงานบังคับบัญชา และหน่วยงานใกล้ชิดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ข้อเสนอแนะการสนับสนุนการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี

เน้นความเป็นวัง ปู่กับของค์ความรู้ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

ผลจากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มดินสอสี มีข้อเสนอแนะที่เล็งเห็นว่าจะเป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ให้มีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนมากขึ้น ได้แก่ การเอื้อประโยชน์ของนโยบายการศึกษา ที่จะต้องวางรูปแบบให้เหมาะสมกับความหลากหลายของผู้เรียน การสนับสนุนครูผู้เป็นกำลังสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน อีกทั้งในด้านของครูผู้สอน ที่จะต้องเพิ่มกลยุทธ์ในการสอนให้มีความแปลกใหม่และสร้างสรรค์ สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้เข้ามาอยู่ในห้องเรียนได้อย่างมีความสุขและเพลิดเพลินไปกับการเรียนรู้ (Mathurot, 2021)พบว่า นักศึกษาบางคนอาจเรียนรู้ได้เร็วกว่าหากได้ดูภาพหรือคลิปวิดีโอ แต่นักศึกษาบางคนอาจชอบการฟังอาจารย์บรรยาย เพราะรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ในขณะที่ (Phuwichit, 2021) ก็เห็นว่า ครูผู้สอนในฐานะผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียน ต่างก็มีการปรับตัว และเตรียมทักษะเพื่อรับมือกับแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบใหม่อย่างทันทั่วทั้งที่ พร้อมรับกับสถานการณ์ความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้อยู่เสมอ ฉะนั้น การเตรียมการและการฝึกฝนทักษะของครู ไม่ว่าจะเป็นพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร การถ่ายทอด และการเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดี รวมทั้งความกระตือรือร้นในการบริหารจัดการปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ เหนือสิ่งอื่นใด คือ การสนับสนุนด้านงบประมาณ ทั้งทางตรงและทางอ้อม หมายถึง การจะสนับสนุนเป็นเงินทุนให้นักเรียนโดยตรง ก็ย่อมที่จะสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ หรือจะเป็นการเพิ่มงบประมาณโครงการให้กับโรงเรียน ก็จะเป็นต้นทุนในการสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นลำดับต่อไป ทั้งนี้ยังมีความประสงค์ที่จะให้ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเรียนรู้ให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นการลดช่องว่างในการเข้าถึงการเรียนออนไลน์ของผู้เรียนทุกคน กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดควรจัดเตรียมอุปกรณ์ รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนแก่เด็กที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มเสี่ยงสูง เช่น จัดเตรียมแท็บเล็ต (Tablet) พร้อมเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ให้ยืมเรียน แก่เด็กที่ขาดแคลนอุปกรณ์ที่บ้าน แต่สามารถเข้าถึงไฟฟ้าได้ เพื่อให้เด็กสามารถเรียนออนไลน์ได้ และจัดเตรียม “สื่อแห่ง” ในรูปชุดสื่อการเรียนรู้ (Learning Packages) (Wanichanan, 2020)

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนขยายโอกาสควรจัดการการสนับสนุนการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อลดปัญหาในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ เช่น การใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning: BL) เป็นต้น เพื่อลดช่องว่างในการเข้าถึงการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. จากผลการวิจัยที่พบปัญหาการจัดการเรียนรู้ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของโรงเรียนขยายโอกาส ควรที่จะได้ร่วมความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาหารือกันระหว่างผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียน

เน้นความเป็นจริง ปรัชญาของคณาจารย์ ยึดมั่นคุณธรรมให้เชิดชู เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สู่สากล

References

- Bravata, D., Jonathan, H., Neeraj, S., & Christopher, M. (2021). *Back to School:The Effect of School Visits During COVID- 19 on COVID- 19 Transmission*. Washington, DC: National Academies Press.
- Buason, R. (2012). *An integrated approach to research and assessment*. Bangkok: We Print Co. (In Thai).
- Cheewakasemsuk, A. (2021). Managing Medical Education with mixed learning in the new normal era. *Journal of Health and Nursing Research*, 1(3), 25-37.(In Thai).
- Chitradap, S. (2020). *Sompong is worried that if a child falls outside the educational system for more than 3months, they will close to high risk environment*. Retrieved from <https://www.thaipost.net/education-news/46725/> (In Thai)
- Davis, L. N., Gough, M., & Taylor, L. L. (2919). Online teaching:Advantages, obstacles and tools for getting it right. *Journal of Teaching in Travel & Tourism*, 19(3), 256-263.
- Glaser, B. G. (1992). *Basics of grounded theory*. Mill Valley, CA: Sociology Press.
- Mathurot, S. (2021). Online education management in the era of NEW NORMAL COVID- 19. *Ratchapark Journal*, 15(40), 200-213. (In Thai).
- Onsaphio, J., & Nonthachai, S. (2021). Problems and needs of management Learn during the Covid- 19 situation at Wat Dan Samrong School Educational Service Area Office Elementary School, Samut Prakan District 1. *Ratchapark Journal*, 15(30), 68-75 (In Thai).
- Ozudogru, G., & Ozudogru, A. (2017). An Investigation of web based instruction experiences of physiotherapy and rehabilitation students. *Ahi Evran University Journal of Kırşehir Education Faculty*, 18(3), 865-879.
- Photsita, C. (2008). *Science and art of qualitative research*. Publisher Amarin Printing and Publishing Public Company Limited. Bangkok (In Thai).
- Phromwong, W. (2021). Current conditions, problems and solutions for learning management during The spread of the COVID- 19 virus among schools under the Educational Service Area Office NakhonPhanom Primary School District 1. *Ratchapark Journal*, 15(40), 200-213 (In Thai).

- Phuwichit, J. (2021). *Managing online learning effectively in the digital era*. Retrieved Feb 10, 2022, from <http://www.nidtep.go.th/2017/publish/doc/20210827.pdf>.
- Sangthong, A. (2009). Strategic Leadership in a Multicultural Society : conceptual review theory and practice. *Education Journal Prince of Songkla University, Pattani*, 20(1), 1-16 (In Thai).
- Seribut, N. (2021). *Covid-19 and the regression in learning of learners*. Retrieved Aug 16, 2021, from <https://www.starfishlabz.com/blog/509> (In Thai)
- Thonghattha, M. (2021). The state of online learning management in the epidemic situation of Coronavirus disease 2019 (COVID 19) of teachers in foreign language learning department Pak Phanang School, Nakhon Si Thammarat Province. *Lawasri Journal, Thepsatri Rajabhat University*, 5(1), 43-51 (In Thai).
- Thongliymnak, P. (2020). *Covid 19 has severe effects on education to increase learning regression*. Retrieved from <https://www.eef.or.th/article-effects-of-covid-19> (In Thai)
- Wanichanan, P. (2020). *Basic education in the era of Covid-19:How is school operations*. Retrieved from <https://tdri.or.th/2020/05/basic-education-in-covid-19-crisis-reopening-school-after-lockdown> (In Thai)
- Wongyai, W., & Patphol, M. (2020). *Learning Design for the New Normal*. Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University (In Thai).